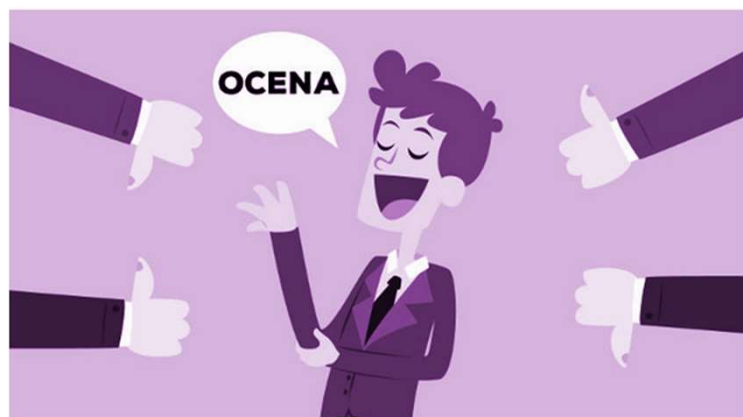

Znaczenie oceniania w procesie edukacyjnym

dr hab. Renata Nadobnik, prof. AJP

<https://www.ententa.pl/relacje-z-klientami/>

„Ludzie potrafią wartościować niemalże wszystko – każdy napotkany obiekt i zdarzenie, każdego człowieka, jego cechę, postępek czy decyzję. Ludzie skłonni też są to czynić i to dość niezależnie od tego, czy dysponują dużą czy małą wiedzą o przedmiocie wartościowania [...], wreszcie – czy ustosunkowanie do obiektu istotnie jest do czegoś potrzebne, czy też zbędne, a nawet szkodliwe z punktu widzenia ich aktualnie realizowanych zadań.[...] **Ludziom często żyłoby się łatwiej i przyjemniej, a działało skuteczniej, gdyby nieco rzadziej ustosunkowywali się do wszystkiego, co pojawia się na ich drodze, a przede wszystkim do swoich bliźnich.** Najważniejszym zróżnicowaniem informacji społecznych posiadanych i używanych przez człowieka jest ich zróżnicowanie na **dane pozytywne i negatywne** (Wojciszke 1991: 7 n.).

Wojciszke Bogdan, *Procesy oceniania ludzi*, Poznań 1991. Na temat zasobu słownиковego w zakresie oceny drugiego człowieka: Nadobnik Renata, *Charaktereigenschaften des Menschen in deutsch-polnischen Schulwörterbüchern*, [w:] Kommunikation für Europa II. Sprache und Identität, Berlin/Bruxelles/New York/Oxford/Wien 2011, s. 195-202.

▶ <https://parenting.pl/>, <https://pl.freepik.com/darmowe-zdjecie-wektory/>

<https://www.portaloswiatowy.pl/analizy-i-interpretacje/jak-powolac-zespol-nadzorujacy-egzamin-osmoklasisty-aktualne-przepisy-23147.html>

<https://www.novakid.pl/blog/stres-i-emocje-u-dzieci-jak-dziecko-moze-nie-radzc-sobie-ze-stresem-i-innymi-emocjami/>

Najczęstsze przyczyny stresu szkolnego to:

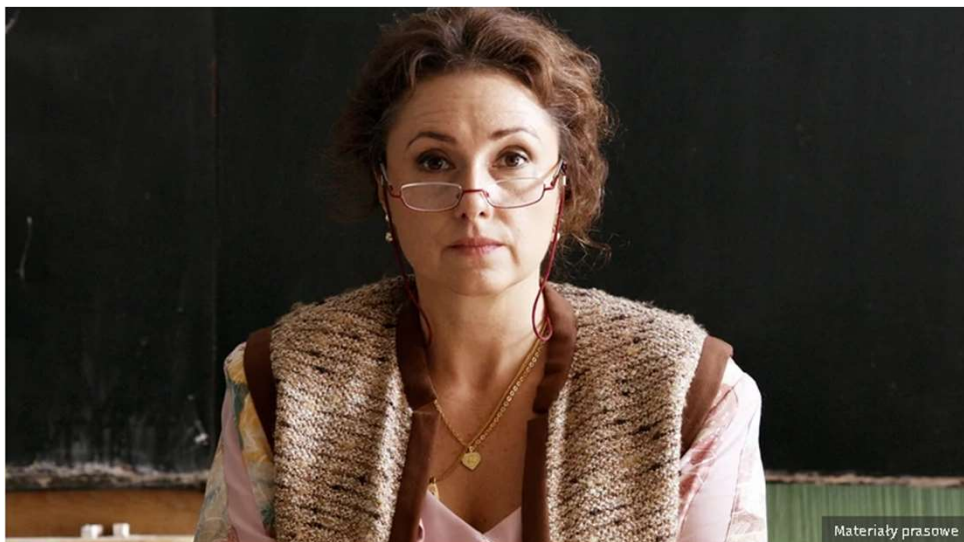
- ✓ **presja uzyskiwania dobrych wyników w nauce, naciski ze strony dorosłych (rodziców, nauczycieli) i rówieśników,**
- ✓ **zatłoczenie (wywołujące agresję),**
- ✓ **hałas (traktowany jako zagrożenie),**
- ✓ **obojętny system szkolny nieuwzględniający indywidualnych potrzeb uczniów,**
- ✓ **zjawiska patologiczne (np. przemoc) (Siudem 2008: 291–293).**

▶ Siudem Anna (2008): *Radzenie sobie ze stresem jako element profilaktyki w szkole*, [w]: Z. Bartkowicz, A. Węgliński (red.), *Skuteczna resocjalizacja. Doświadczenia i propozycje*, Lublin, s. 287-300.

Stres wpływa na poziom koncentracji.

Uczniowie zauważają u siebie różne fizjologiczne objawy stresu, jak np.: przyspieszone tętno, drżenie rąk, ból brzucha, wzmożona potliwość (Półtorak 2018).

Materiały prasowe

"Nauczycielka" - kadr z filmu

<https://kultura.onet.pl/film/recenzje/nauczycielka-nauczyciel-tez-czlowiek>

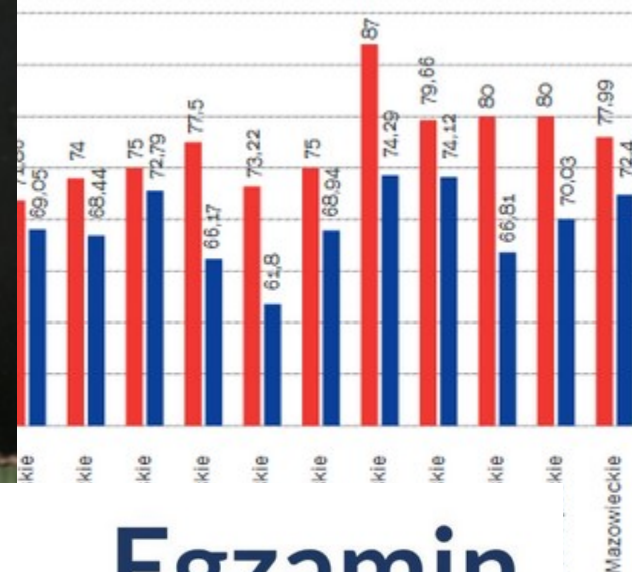
<https://www.portaloswiatowy.pl/>

<https://www.kuriernauczycielski.pl/mlody-nauczyciel-o-pracy-w-zawodzie-oczekiwania-a-rzeczywistosc/>

DYREKTOR SZKOŁY

Wykres 1. Średnia zdawalność matur w poszczególnych województwach

Egzamin ósmoklasisty Egzamin maturalny

<https://kultura.onet.pl/film/recenzje/nauczycielka-nauczyciel-tez-czlowiek/>, <https://www.ceneo.pl/85996697> <https://kronika24.pl/egzaminy>

<https://glos.pl/raport> <https://www.google.de/search?q=roszczeniowi+rodzice> <https://www.godn.eu/szkolenia/awans-zawodowy-nauczycieli-seria-szkolen/>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Magdalena Smak

Dominika Walczak

POZYCJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA NAUCZYCIELI

Raport z badania jakościowego

wrzesień 2015

Głównym celem badania była rekonstrukcja mechanizmów kształtowania się pozycji społeczno-zawodowej nauczyciela – w tym czynników zwiększających, ale też obniżających zarówno prestiż zawodu i osób go wykonujących, jak również szans nauczycieli na szkolnym i pozaszkolnym rynku pracy.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prestiż zawodu nauczyciela

Analiza zebranego materiału pokazała, że o prestiżu nauczycieli decydują:

- ✓ wielkość miejscowości,
- ✓ czynniki instytucjonalne,
- ✓ wpisane w system edukacyjny (np. ważność poszczególnych przedmiotów, specyfika etapów edukacyjnych),
- ✓ styl zarządzania szkołą (relacje z dyrektorem, atmosfera w gronie pedagogicznym),
- ✓ kontakty z otoczeniem,
- ✓ **wyniki uczniów**,
- ✓ cechy osobiste nauczycieli.

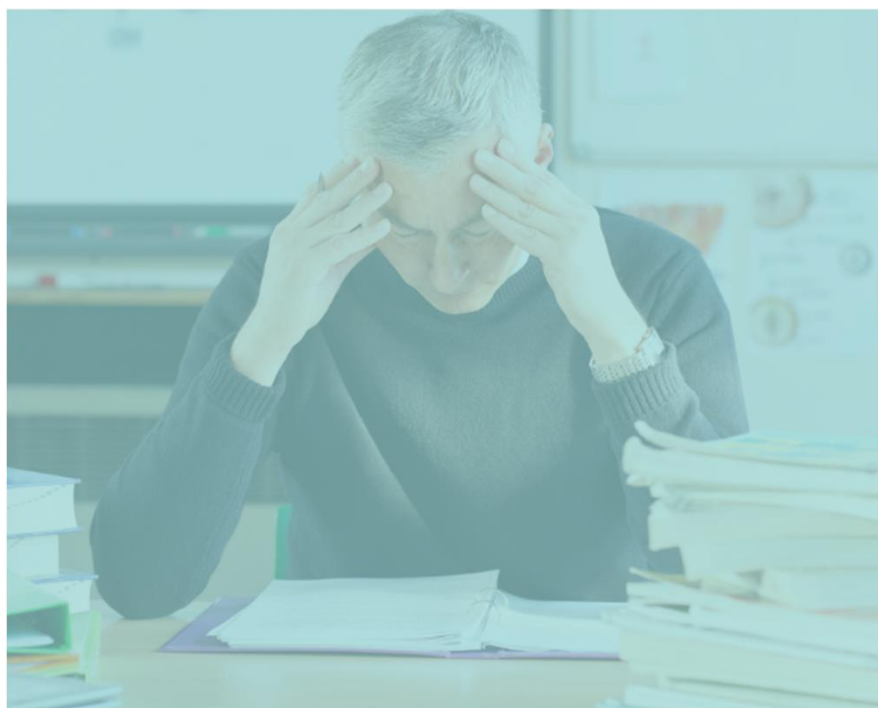

luty/marzec 2023 r.

Ponad 7100 nauczycielek i nauczycieli z całej Polski oceniło swój dobrostan zawodowy w badaniu przeprowadzonym przez portal Librus.

▶ <https://portal.librus.pl/artykuly/zaangazowani-nauczyciele-u-progu-wypalenia-raport-z-badania#>

9 Postrzegany stres w pracy

NIGDY

5,78%

PRAWIE NIGDY

23,23%

CZASEM

35,60%

DOŚĆ CZĘSTO

29,37%

BARDZO CZĘSTO

6,02%

WYKRES PROCENTOWEGO UDZIAŁU SUMARYCZNYCH ODPOWIEDZI
NA PYTANIA O POSTRZEGANY STRES W PRACY.

„W pierwszych latach swojego życia wszystkie dzieci wykazują wrodzoną postawę ciekawości poznawczej. Te same dzieci kilka lat później manifestują w szkole zupełnie inne zachowanie. Cechuje je często bierność, niechęć i ogólny brak zainteresowania”.

Jan Iluk

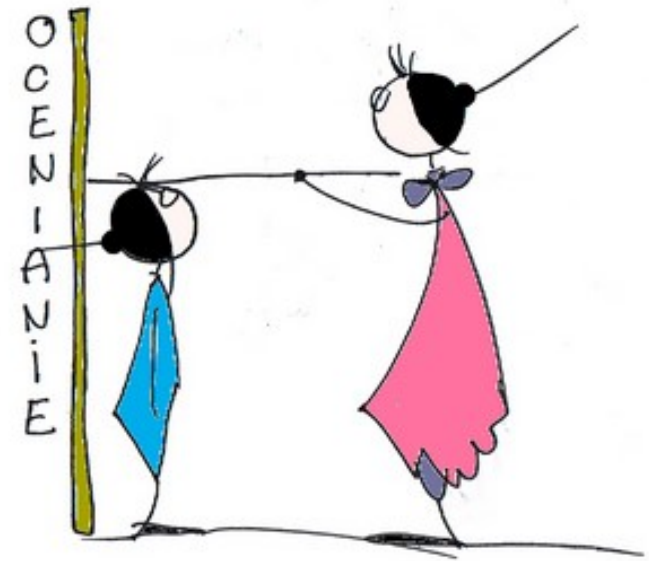

Za czynniki hamujące motywowanie przez nauczyciela uczniowie uważają niewystarczający zasób informacji od nauczyciela na swój (swoich postępów) temat oraz brak kreatywności, czyli to, że lekcje odbywają się według jednego schematu.

- 50% badanych uczniów uważa, że nauczyciel dobrze wyjaśnia problemy;
- 33,7% badanych uczniów uważa, że nauczyciel ma interesującą osobowość;
- 25% uczniów uważa, że nauczyciel stosuje atrakcyjne metody;
- 14% uczniów uważa, że nauczyciel jest obiektywny (Iluk 2013: 71).

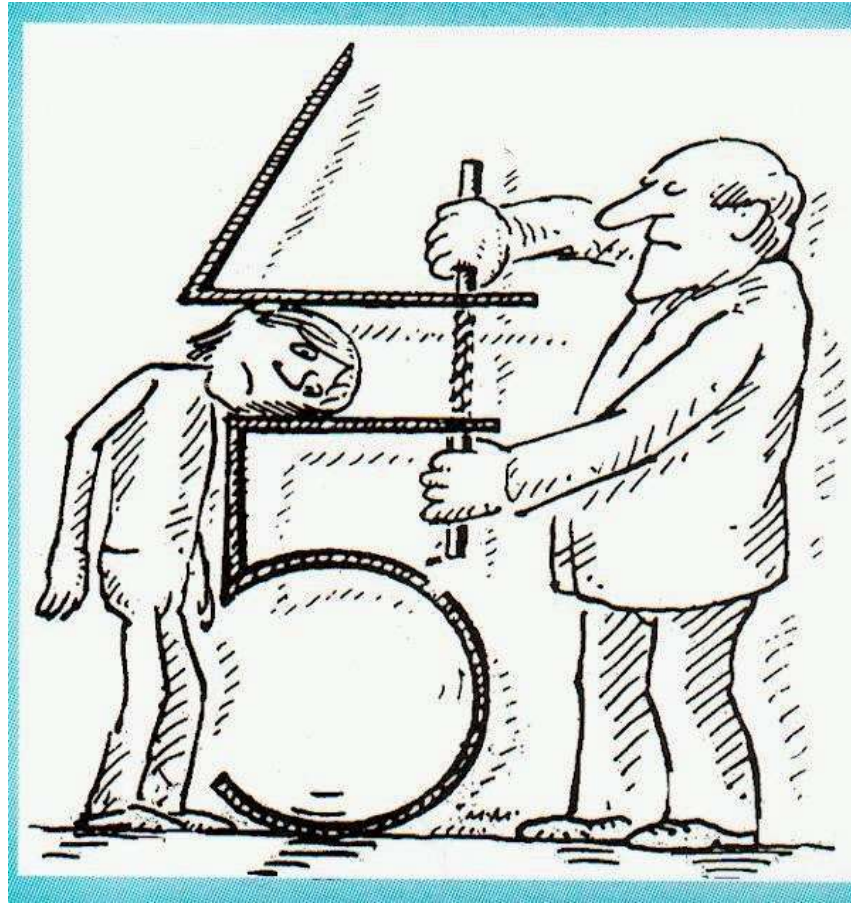
**Ocenianie to jedno
z najtrudniejszych,
a zarazem najbardziej
kontrowersyjnych zadań
szkoły.**

Ocenianie osiągnięć uczniów jest procesem ustalania i komunikowania ocen szkolnych.

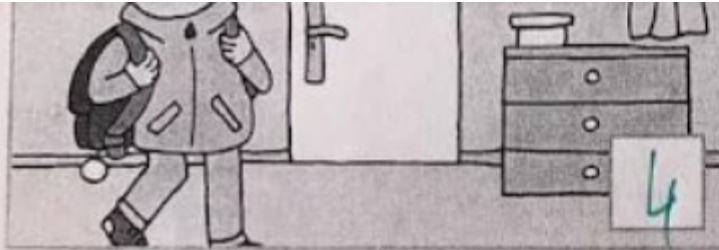

Proces ten ma wiele odmian, najczęściej wskazywane są dwa rodzaje:

- ✓ ocenianie intuicyjne (towarzyszą mu emocje nauczyciela, proces ten nie podlega ścisłej kontroli),
- ✓ ocenianie analityczne (Niemierko 1999).

► Rys.: Bolton Sybille, *Probleme der Leistungsmessung*, Berlin 2000.
<https://lo.tarnobrzeg.pl/lesser/artykuly/ocena-niepotrzebny-stres>.

10. Ułóż zdanie ze wszystkich podanych wyrazów. Zapisz to zdanie starannie.

do

mysz

norki.

Mała

uciekła

uciekła mała mysz do norki

0/3

<https://mamadu.pl/148627,oceny-za-zadanie-domowe-jak-nauczyciele-oceniaja-prace-domowe-zdjecia>

Oblicz zgodnie z kolejnością działań:

$$37 + 8 \cdot 7 = 56 + 27 = 93 +$$

3R

$$35 - 4^2 + 17 = 35 - 16 + 17 = 19 + 17 = 36 +$$

$$80 - (14 - 49 : 7) = 80 - (14 - 7) = 80 - 7 = 73$$

$$63 - 3 \cdot 9 = 63 - 27 = 36 +$$

kolejność

<https://mamadu.pl/148627,oceny-za-zadanie-domowe-jak-nauczyciele-oceniaja-prace-domowe-zdjecia>

Lesson

Subject: Domy - typy budynków i miejsce położenia

Opisz własny dom lub mieszkanie

I live with my family in ~~the~~ a flat on 2,5th floor. In our apartment ~~there~~^{there} are three rooms, a bathroom and a small hallway. In our small bathroom ~~there~~^{there} are ^a washer, ^a toilet, ^a bath and ^a washstand. In my and my sister's room ^{there is} a bunk bed, two desks, ^a wardrobe and ^{some} shelves for my sister's toys. In our parents' room ^{there is} a double bed and a wardrobe. Third room is the biggest ^{one} room in our apartment. Kitchen, ^a dining room and a living room are ^{big} one room. In the kitchen ^{there is a} ~~counter~~ countertop with ^a sink, ^a dishwasher, ^a fridge, ^a bin and ^{an} oven. In the living room ^{there is} ~~an~~ a carpet, ^a sofa and ^{set} TV. In the dining room ^{there is} ~~an~~ a table with chairs, a piano and an armchair. We also have a balcony.

Łbgt wzbudowane zdawie
 Spr (4)
 Nie rozumie.
 Dlaczego to jest
 le???

★ ③ Odszukaj informacje na temat Ötziego [czytaj: eciego], zwanego także „człowiekiem lodu”.

~~Yuzi~~ Yuzi.

?

Op

/

<https://parenting.pl/zaskakujaca-odpowiedz-uczni-ocena-nauczyciela-wywolala-burze>

6. Ile wykładów jest w wyprawie „Młocinów”?

brak

7. Jest 7 krasnoludków, 7 szklanek mleka i 6 ogórków. Czego jeden krasnal nie dostanie?

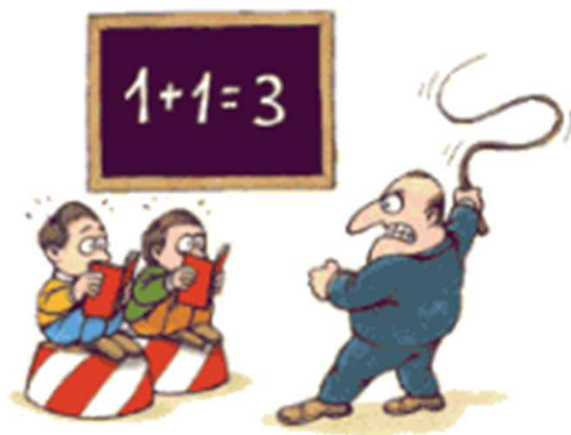
szlachetki.....?

8. Czy w wiosce „Młocinów” jest szkoła?

<https://www.google.pl/search?q>

Ocenianie jest często związane z krytyką i stopniami szkolnymi – „oceniam, czyli pokazuję Ci, jak daleko jesteś od ideału” (Sterna 2018).

Kultura (d)ocenywania szkolnego

§ 12. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu **monitorowanie** pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji **o jego osiągnięciach edukacyjnych** pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, **co uczeń robi dobrze**, co i jak wymaga poprawy oraz **jak powinien dalej się uczyć**.

§ 8. Śródroczna i roczna opisowa ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych, o której mowa w art. 44i ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty, uwzględnia poziom i **postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności** w stosunku do odpowiednio wymagań i efektów kształcenia oraz kryteriów weryfikacji, o których mowa w art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty, dla danego etapu edukacyjnego **oraz wskazuje potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przewyższaniem trudności w nauce lub rozwijaniem uzdolnień**.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych Dz.U. 2019 poz. 373.

Ocenianie ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
- udzielanie pomocy poprzez informowanie o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się uczyć,
- udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz szczególnych uzdolnieniach,
- **umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy.**

▶ <https://www.aplikuj.pl/porady-dla-pracownikow/1114/jak-zostac-nauczycielem>

Skuteczne ocenianie w klasie jest możliwe w środowisku, które jest bezpieczne, stymulujące i które uważa się za swoje. Ocenianie rozpoczyna się od odpowiedniej atmosfery w sali lekcyjnej (Paul Dix 2014: 2).

<https://www.czasopismopolonistyka.pl/artykul/jak-skutecznie-budowac-dobra-atmosfere-w-klasie>

- Przeżywanie na lekcji dobrych emocji, takich jak: radość, satysfakcja, duma:

Neurobiolodzy potwierdzają, że dobrym emocjom towarzyszy wydzielanie neuroprzekaźników, które pobudzają komórki nerwowe do zwiększonej produkcji białek, służących do tworzenia nowych i stabilnych połączeń nerwowych odpowiedzialnych za zapamiętywanie przetwarzanych informacji. **Dzięki dobrym emocjom można przyswoić więcej informacji i trwalej je zapamiętać.**

(Spitzer 2012: 145 n., cyt. za Iluk 2013: 73)

Wewnętrzny system oceniania

7	2	3	3	3	3	1	4	5
8	3	3	3	2	3	3	3	2
9	5	5	4	5	4/5	5	1	2
10	2	3	2	2	2	1	1	2
11	2	2	2	2	2	2	2	2
12	3	4	3	2	3	2	1	2
13	3	3	2	1	2	2	1	2
14	2	2	2	2	2	1	1	2
15	3	2	2	1	2	1	1	2
16	3	2	2	1	2	1	1	2
17	2	3	3	2	3	2	1	2
18	1	2	3	2	2	2	2	2
19	3	2	2	2	2	2	1	1

<https://epedagogika.pl/uczniowie-z-orzeczeniem/ocenianie-uczniow-z-niepelnosprawnoscia-intelektualna-kto-ustala-kryteria-i-zasady-3169.html>

Dostrzegajmy postępy uczniów

Warto spróbować: 3:1

Zanim ktokolwiek (w tym nauczyciel) będzie mógł skrytykować drugą osobę, najpierw musi znaleźć trzy pozytywne aspekty jej pracy. Nalegaj na ten sposób postępowania, spraw, żeby odgrywał centralną rolę w ocenianiu w klasie. Stosuj go wobec siebie i swoich uczniów, kiedy oceniasz pracę, rozmawiasz z nimi o ich pracy, prosisz ich o informacje zwrotne, kiedy wspólnie podsumowujecie pomysły pod koniec lekcji, gdy omawiasz postępy uczniów ze współpracownikami, rozmawiasz z rodzicami, wychowawcami, opracowujesz cele czy uczysz nowych zachowań.

W ten sposób możesz zmienić nawyki tych, którzy wolno się uczyć, odwrócić pozornie wrodzoną skłonność do doszukiwania się błędów w pierwszej kolejności. Zasadę 3:1 można wprowadzić szybko; równie szybko może ona stać się rytuałem klasowym, o którego wartości każdy będzie przekonany (Dix 2014: 7).

Pamiętanie, by nagrodzić pozytywnym wzmocnieniem tych, którzy odpowiedzieli dobrze, **jak również tych, którzy podjęli ryzyko przedstawienia swoich myśli** (Dix 2014: 7).

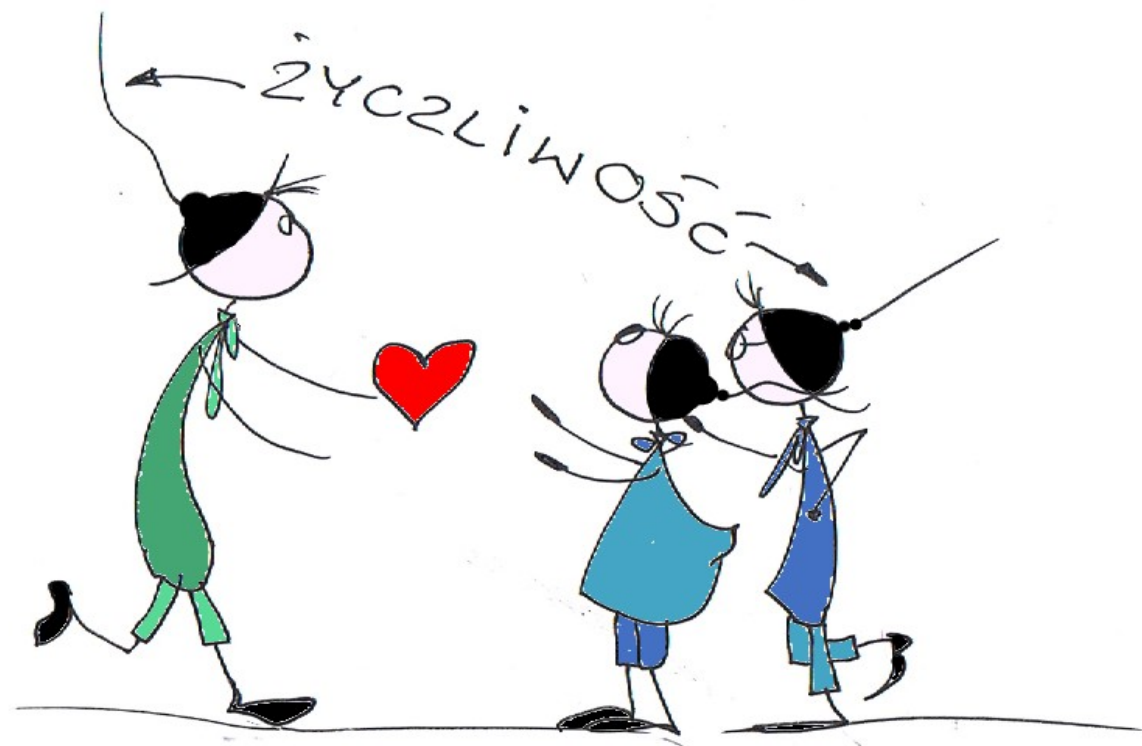

<https://www.google.pl/search?q=u%C5%9Bmiechni%C4%99ty+nauczyciel+i+uczniowie>

<https://osswiata.ceo.org.pl/2019/07/09/czego-oczekuja-nastoletni-uczniowie-od-dobrego-nauczyciela/>

<https://oswiata.ceo.org.pl/2019/07/09/czego-oczekuja-nastoletni-uczniowie-od-dobrego-nauczyciela/>

Chwalmy uczniów

<https://portal.librus.pl/szkola/artykuly/dlaczego-warto-chwalic-uczniac#>

- ✓ **Doceniajmy nie tylko efekt pracy ucznia, lecz również włożony przez niego wysiłek, a także zaangażowanie w pracę.**
- ✓ **Chwaląc, skupiamy się na osobie, do której kierujemy pochwałą.**
- ✓ **Chwaląc, dobieramy właściwie słowa – unikajmy: „Udało Ci się... Nareszcie...”, które odbierają pochwałę całą jej pozytywną siłę oddziaływania.**
- ✓ **Chwalmy bezpośrednio po zauważeniu postępu czy osiągnięcia ucznia.**
- ✓ **Twórzmy okazje do pochwał.**

<https://www.istockphoto.com/pl/>

Twórzmy okazje do pochwał.

<https://happyhours.edu.pl/nauczyciel-angielskiego-z-pasja>

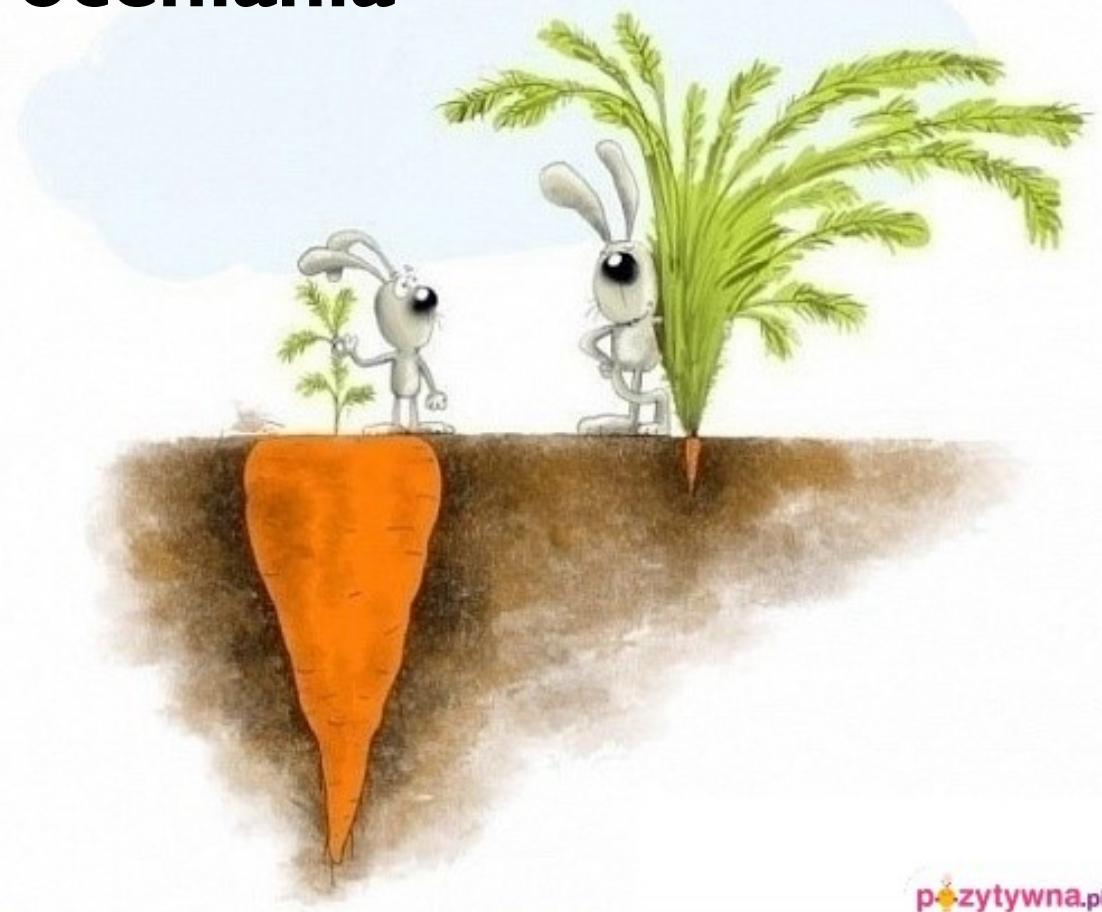
Potrzeba sukcesu

<https://www.deblijestudent.nl/ouders.html>

-
- ▶ Szplit (2016: 33) Efektywnie i atrakcyjnie czyli o przedszkolnym i wczesnoszkolnym nauczaniu języka angielskiego, Kielce. Spitzer Manfred, *Jak uczy się mózg*, Warszawa 2012/2023.

Pułapki oceniania

pozytywna.pl

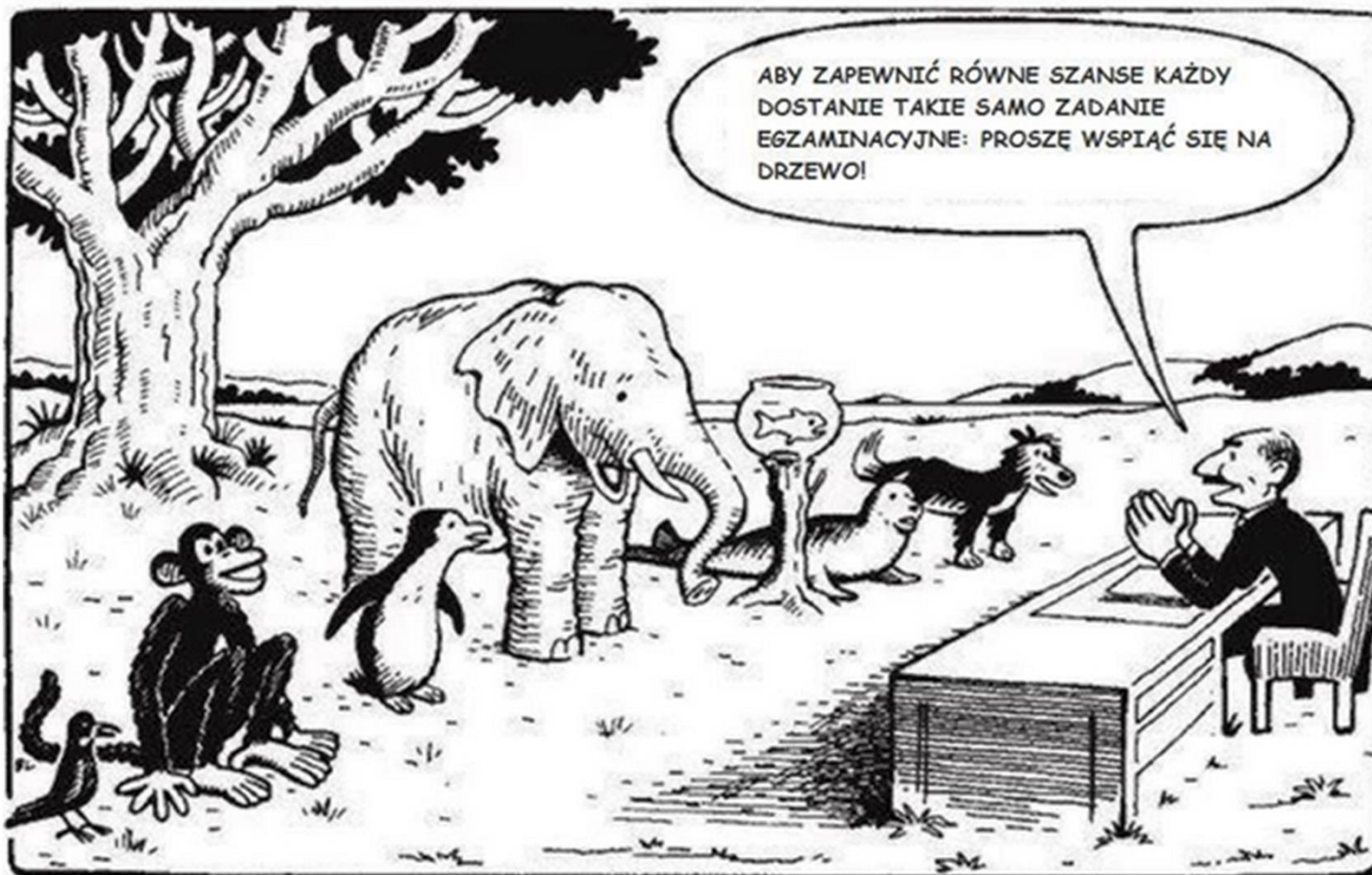
Pozory mylą

**Każdy człowiek
jest wyjątkowy.**

Howard Gardner

► <https://www.miastopociecz.pl/aktualnosc/ta-krotka-bajka-mowi-wiecej-o-szkole-niz-niejeden-podrecznik-do-pedagogiki>, również w wersji niemieckojęzycznej: Bolton Sybille, Probleme der Leistungsmessung, Berlin 2000.

Jednym z powodów trudności [oceniań] jest to, [...], że oceny wywierają duży wpływ na kształtowanie się w uczniu obrazu samego siebie. Obraz ten pozostaje w nim czasami na całe życie, [może przejawiać się] jako niechęć do nauki w ogóle, lub do pewnych przedmiotów szkolnych.

Nie rozwijamy się w dziedzinie z której byliśmy wcześniej słabo oceniani, głęboko tkwi w nas przekonanie, że czegoś nie potrafimy i nie próbujemy tego robić.

Przyjazne środowisko kształcenia

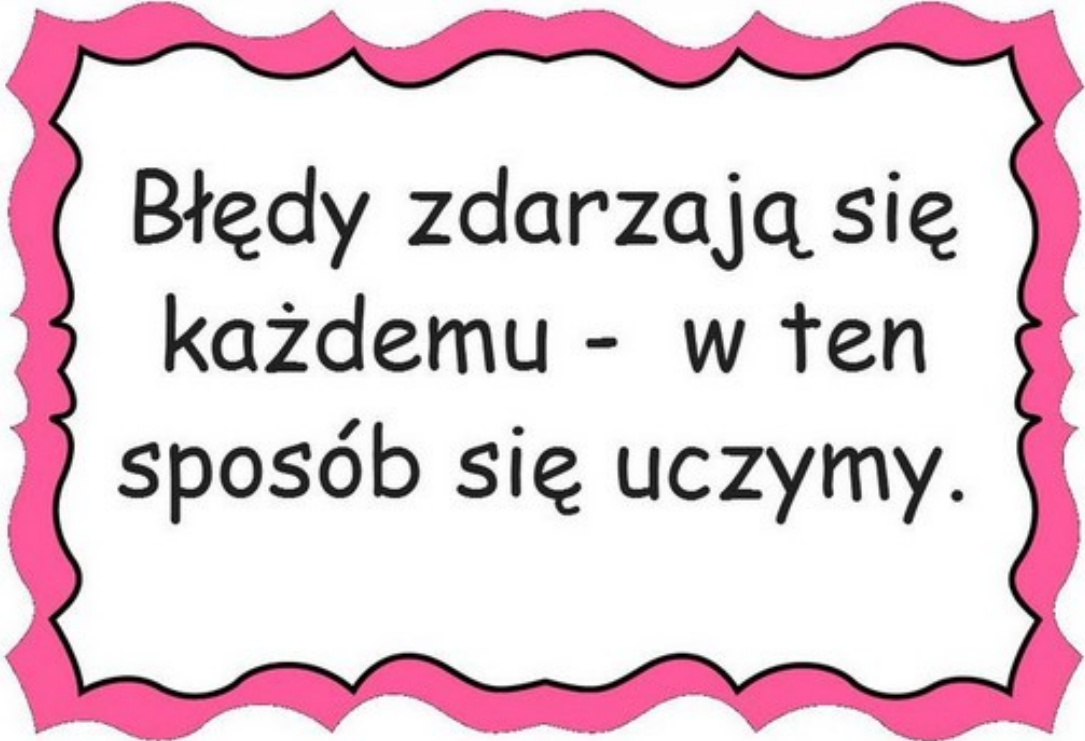

<https://allegro.pl/oferta/bluszcz-pospolity-hedera-helix>

Każdy uczy się
na swój własny sposób
i we własnym tempie.

Błędy zdarzają się
każdemu - w ten
sposób się uczymy.

<https://www.istockphoto.com/pl/>

<https://warszawa.pjarzy.pl/lekcja-chemii-w-klasie-7c-i-7b/>

Ucząc i oceniając, pomóżmy uczniom odkryć ich wiodący styl poznawczy i indywidualne zdolności.

<https://bialyorzel24.com/>

<https://kulinaria.trojmiasto.pl/>